

המקורבים

קו המקורבים: 077-31-40-331

בס"ד גליון נו' פרשת לך לך ה'תש"פ

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר המערכת

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם שיר שילמד אותנו לא לרדוף אחר הרוח; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - תורה זו; נמשיך במדור הבהיר שער ברסלב המאיר את עינינו במשנת ברסלב, והפעם: העניין הנפיץ: 'מפורסמים של שקר' ונחתום עם שו"ת ברסלב - בשאלה: 'איפה מוצאים את רבי נחמן שלי?'

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השנייה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון.

אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

כמו-כן במידה ויהיה ביקוש - נתחיל בשליחת העלון בדואר לכל המעוניין (בתשלום חודשי). ניתן להשאיר הודעה בקו המקורבים השלוחה: 72.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה!!!

העורך

חדשות המקורבים

מתחדשים

אהרון פרוכטר ודודי קליין מגישים: 'רודף אחרי הרוח'



את 'רודף אחרי הרוח' הוציא פרוכטר למעשה לפני שנה, אך משהו הציק לו בעיבוד וכביצוע וכעת עם בוא החורף הוא מגיש אותו מחדש בדואט עם חברו דודי קליין, זמר צעיר ומוכשר שעתידי עוד לפניו.

פרוכטר חסיד ברסלב בכל נימי נפשו הלחין את 'רודף אחרי הרוח' במהלך 'התבודדות' לפני כשנתיים, לחן חורפי חם ומתאים בדיוק לתקופה זו.

"רודף אחרי הרוח" הוא למעשה שיר מוסר על הרדיפה אחרי הבלי העולם הזה, ועל כך שאנו בני המלך ועלינו להתנהג בהתאם.

אל מלאכת העיבוד צירף אליו פרוכטר את המוזיקאי והמעבד דוד מירון שתפר לחן המיוחד הזה את הצלילים המתאימים.

את השיר ניתן לשמוע בקו המקורבים בשלוחה: 82.

שו"ת ברסלב ❖❖ עמוד 8	שער ברסלב ❖❖ עמוד 6	לוח קו המקורבים ❖❖ עמוד 5	ללכת עם תורה ❖❖ עמוד 4	פשט ופנימיות ❖❖ עמוד 2
-------------------------------	------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

השיעורים הקבועים

השיעורים הקבועים לשבת פרשת לך לך ולשבוע פרשת וירא						
יום	חדש חשוון	הדף היומי מסכת נדה	משנה ברוכה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי ח"א מוהר"ן	ליקוטי חלק 2 הלכות הזוהר	העמוד היומי ב'זוה"ק' תיקוני הזוהר
ז	יא	י	חזרה	ק"ז:	ר	צז.
א	יב	יא	תמג, ג	ק"ח.	רא	צז:
ב	יג	יב	תמד, א	ק"ח:	רב	צח.
ג	יד	יג	תמד, ב-ד	ק"ט.	רג	צח:
ד	טו	יד	תמד, ה-ו	ק"ט:	רד	צט.
ה	טז	טו	תמד, ז	ק"ק.	רה	צט:
ו	יז	טז	חזרה	ק"ק:	רו	ק.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האזפנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על כך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!!

~ לך לך – אל נשמתך ~

שיתרחק ממשפחתו ובני ארצו, וילך לארץ ישראל ששם יוכל להמשיך באמונתו בלי מפריע.

ועל זה הבטיח לו כל הברכות האלו, כדי שיוכל להמשיך בעבודתו בלי מפריע. ולכן נאמר בלשון 'לך לך' – שפירושו 'בשבילך', להנאתך ולטובתך. והטעם שלא אמר לו היכן המקום – הוא כדי לחבכה בעיניו. והטעם שלא נגלה אליו בתחילה הוא משום שעדיין לא היה בארץ ישראל, ולכן רק דיבר אליו (בחלום או ברוח הקודש – רמב"ן), ורק כשהגיע לארץ ישראל נגלה אליו.

והטעם שאמר לו 'מארצך ומולדתך ובית אביך' – הוא כדי להקל עליו העניין, ולכן הזכיר העניין מדרגה לדרגה; בתחילה אמר 'מארצך' [דהיינו מדינתך] שהוא הקל ביותר, ואחר כך אמר 'מולדתך' [דהיינו החברים] שהוא קשה יותר, ולבסוף אמר 'מבית אביך' [דהיינו המשפחה] שהוא קשה יותר.

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים מבואר שהשם יתברך הוליו מדרגה לדרגה; בתחילה רק דיבר עמו בלי להתגלות אליו, וגם לא גילה לו להיכן ללכת אלא רק מהיכן לצאת, והזהירו שיצא 'מארצך ומולדתך ומבית אביך', כלומר שיעזוב את ארצו לבדו ולא יקח עמו בני משפחתו (כמו שעשה בתחילה כשיצא מאור כשדים). וכל זה היה כדי לנסותו. ואחר כך מיד כאשר שמע אליו והתחיל ללכת – מיד גילה לו להיכן לילך, וכשהגיע לשם – מיד נגלה אליו. וכאשר נפרד לגמרי ממשפחתו ושילה אף את לוי – אז הראה לו את כל הארץ.

נמצא שבפסוק זה החל השם יתברך להכניסו ולהנכו לעבודתו, כאשר התחיל לנסותו ולהוליו מדרגה לדרגה. ועל זה דרשו חז"ל את הפסוק "שמעי בת וראי והטי אזנך" שמדבר לכל נשמה ומדריכה איך להיכנס לעבודתו יתברך. ובפסוק זה מבואר שצריך לילך מדרגה לדרגה; בתחילה 'שמעי בת', ורק אחר כך 'וראי' ואחר כך 'והטי אזנך', וכל זה תלוי ועומד בכך שיעמוד בנסיון של 'ושכחי עמך ובית אביך'.

ובספר 'קדושת לוי' מבואר שכשאמר לו 'לך לך' היינו כפשוטו שילך לו באשר ילך, כלומר לכל מקום שרואה צורך ללכת, כי באמת בכל מקום שהולך, שם הוא מקומו, כי יש שם ניצוצות הקדושה השייכים אליו, וממילא בכל דרך שהולך – הוא מתקדם והולך 'אל הארץ אשר אראך', כלומר למקומו השלם והאמיתי. כי כל המקומות שבדרך אינם בדיעבד, אלא הם חלק מהדרך בכדי להגיע אל התכלית שהוא ארץ ישראל, שבלא כל הדרכים שבאמצע אי אפשר להגיע אליהם.

ונמצא מכאן שגם ההדרכה לכל אחד הוא – להאמין שכל הדרכים והמצבים שעובר בהם – הכל הוא חלק מהדרך שמוכרח לו לעבור בכדי להגיע אל מקומו האמיתי שהוא הארץ ישראל' שלו. ובלי כל המקומות והמצבים האלו [שיש בהם ניצוצות שהוא צריך להעלות ולתקן ולהכיר אל נשמתו] לא יוכל להגיע לשם.

בפרשת לך לך מתחיל הכתוב לספר באריכות [לעומת שתי הפרשיות הראשונות 'בראשית' ו'נח' ששם סיפר הכתוב בקיצור נמרץ על משך של כאלפיים שנה], כשהוא מתחיל עם אברהם אבינו, ומספר באריכות ובפרוטרוט כל דבר ודבר מהייו במשך כמה פרשיות, ואחר כך עם יצחק ועם יעקב ועם יוסף, ואחר כך [בחומש שמות] על משה רבינו וכל סיפור יציאת מצרים וקבלת התורה, ואחר כך [בחומש במדבר] על דור המדבר.

כי מפרשת לך לך מתחיל 'אלפיים תורה', שבשבילה נברא העולם, וכל האלפיים שנה הראשונים לא היו אלא 'הקדמה' לזה (כפי שהזכרנו במאמרים הקודמים), ולכן מכאן ולהלן נאה ויאה האריכות, כי אכן כאן נמצאת ה'תורה', וללמוד אותה אנו צריכים, כל פרט ופרט.

* * *

אברהם אבינו היה הראשון (לאחר הטא אדם הראשון) שהשם יתברך פנה אליו, והחל להדריך אותו ולהורות לו מה לעשות, ואף הבטיח לו הבטחות מופלגות מאד על כך. וזהו התחלת הפרשה 'ויאמר ה' אל אברהם לך מוארצך וגו' אל הארץ אשר אראך". אמנם יש כאן הרבה תמיהות, הן באופן הפנייה אליו, והן בעיקר בפרטי ההוראה, וכפי שיתבאר תיכף.

אך תחילה יש להקדים את מה שיתבאר להלן בהרחבה בעז"ה, שכל הפסוק הזה לא נאמר רק לאברהם, אלא לכל נשמה מישראל. וכמו שדרשו חז"ל ("כ"ר לט, א) על זה את הפסוק (תהלים מה) "שמעי בת וראי והטי אזנך, ושכחי עמך ובית אביך", שדומה למה שנאמר לאברהם "לך לך מוארצך ומולדתך ומבית אביך". נמצא שכפי מה שנבין את ההוראה שניתנה לאברהם, נוכל ללמוד ולהבין מה ההוראה שניתנת לכל נשמה ונשמה מאתנו.

הפליאות הם: א. לא מובן מה פתאום פנה אליו השם יתברך וביקש ממנו לעשות דבר כזה, ועל מה מגיע לו הבטחות כאלו (רמב"ן). ב. בתחילה לא נראה אליו ה', אלא רק דיבר אליו. ורק לאחר מכן כשהגיע לארץ ישראל נאמר 'ורא אליו ה'', וכמה נשתנה מיצחק ויעקב ומשה ושאר נביאים שמיד נגלה אליהם ה' (אור החיים). ג. ההוראה תמוהה מאד 'לך לך' – להיכן – 'אל הארץ אשר אראך', הוראה שאין בה שום הוראה, כי להיכן יתחיל ללכת (רש"י, רמב"ן, אור החיים, קדושת לוי). ד. צריך להבין ריבוי הלשונות 'מארצך ומולדתך ומבית אביך', שלכאורה כולם אחד (רמב"ן, אור החיים, ליקוטי הלכות). ה. הלשון 'לך לך' הוא משונה ולכאורה מיותר (רש"י, ליקוטי הלכות). אמנם לדברי הרמב"ן כך דרך המקראות).

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בדברי רש"י והרמב"ן מבואר, שהתחלת העניין היה מה שמבואר בסוף פרשת נח 'ויצאו אתם מאור כשדים' שבפסוק זה מרומז מסירות נפשו של אברהם אבינו, שהיה חזק באמונתו עד שהסכים ליפול לתוך כבשן האש, ונעשה לו גם וניצל, ובהמשך לזה ביקש ממנו השם יתברך

ובספר 'ליקומי הלכות' מפרט העניין באר היטב לעובדא ולמעשה. ולפי דבריו פנה השם יתברך אל אברהם והדריכו איך יזכה להיכנס לדרך האמיתית של נשמתו. ובשביל זה אמר לו 'לך לך' – כלומר לך אל עצמך, אל נשמתך. ואיך – 'מארצך וממולדתך ומבית אביך', שהם מרמזים על כל הדברים המונעים מהאדם להגיע אל נשמתו, דהיינו 'ארצך' – הוא הגשמיות של העולם, והכבוד והעצלות שהם יסוד העפר. 'מולדתך' – הם הטבעיים והתכונות של כל אחד שעמם הוא נולד, והם מונעים ממנו להתקרב אל הקדושה. 'מבית אביך' – הם חבריו ומשפחתו, שהם מונעים ממנו בדרכי ליצנות וכדומה מלחפש את האמת ולהגיע אל נשמתו. וכאשר יתנתק מכל אלו – אזי יגיע ממילא 'אל הארץ אשר אראך' – דהיינו אל אור נשמתו, שהוא קדושת ארץ ישראל.

* * *

וביאור העניין כך הוא:

אברהם אבינו היה הראשון: א. שיחפש את הבורא. ב. שפרסם אותו. ג. שעסק בגמילות חסדים. ד. שזכה לקבל מצות ברית מילה. וכל העניינים האלו הם אחד וכפי שיתבאר.

ונקדים לזה תמיהה פשוטה: מדוע קשר אברהם אבינו את החסד שעשה עם פרסום האמונה, כמבואר בדברי חז"ל שכל מי שהתארח אצלו – הכריח אותו להודות להשם יתברך, ולכאורה הוא נותן מען לפגם בכל החסד שעשה, שנראה כאילו אין זה חסד נקי אלא לשם ממרה אחרת, ומדוע לא חילק זאת לשניים: בית מדרש – ששם מפרסם האמונה, ובית הכנסת אורחים – ששם עושה חסד בלי תמורה, אפילו לא תמורה רוחנית.

אך העניין הוא, שאברהם אבינו היה הראשון שהבין שהשם יתברך ברא את העולם – לא רק בשביל 'לתת' אלא גם בשביל 'לקבל' (כביכול). כלומר שהשם יתברך מקבל תענוג ונחת מהעולם, ועל ידי זה נעשה 'ייחוד' בין שתי צדדים, כאשר השם יתברך משפיע כל השפע של העולם באתערותא דלעילא, והוא מצפה לקבל גם כן מלמטה באתערותא דלתתא [העלאת מ"ן, והמשכת מ"ד].

ומחמת כן היה הראשון שיחפש את השם יתברך. כי קודם אליו – גם הצדיקים שהיו, לא 'חיפשו' אותו אלא ידעו על מציאותו. ורק הוא היה הראשון שלא ידע על קיומו יתברך, ובכל זאת 'חיפש'. והרי כל עניין החיפוש הוא 'לפנים משורת הדין', כי אינו מוטל עליו כלל, אלא יש בזה 'נתינה' אליו יתברך. וכשגילה אותו – לא הסתפק בכך שהוא יודע, אלא הלך ופרסם זאת בכל העולם, וגם זה הוא כביכול 'נתינה' אליו.

ובזה נעשה מרכבה למדת החסד והאהבה, שעניינו נתינה מזה לזה, וכמו שאמרו עליו חז"ל הלשון 'חסיד שמתחסד עם קונו', שהאמין שהשם יתברך נותן לנו חסד, כדי לקבל כביכול בחזרה גם כן חסד [לפנים משורת הדין] ואהבה [נתינה והענקה], ולכן הוא נקרא 'אברהם אוהבי'. ומכאן זה הלך ועשה חסד עם כל באי עולם, אבל התנה זאת בכך שייגמלו' חסד בחזרה עם קונם, כי זה כל עניין החסד – לעשות

ייחוד בין הנותן ובין המקבל, כשכל אחד מקבל תענוג ותועלת כביכול מהשני.

ובשביל זה קיבל מצות 'ברית מילה', שהוא הוא הביטוי לכל זה. כי 'ברית' – עניינו חיבור של אהבה בין שתי צדדים, והשם יתברך גילה לו בזה שצדק בדרכו, והסכים עמו לכך וזכר עמו הברית. נמצא שאברהם אבינו היה 'ראש למאמינים' 'ראש לנימולים' 'ראש לגומלי חסדים' – וכולם אחד.

* * *

והנה מחמת שהוא זכה לכך – להיות הראשון שהתעורר באתערותא דלתתא, על כן הנהיג אותו השם יתברך בדרך זאת, כי בכך הפיץ השם יתברך. ומשום כך – לעומת שאר הצדיקים שהשם יתברך כביכול 'קרב עצמו אליהם', כי הם לא התעוררו להתקרב אליו, ולכן נגלה עליהם מיד – אצל אברהם אבינו לא עשה כן, אלא להיפך – קירב אותו אליו.

ולכן פתח ואמר לו 'לך לך' – כלומר, התחל ללכת אל נשמתך, שהוא החיבור והקרבה עם השם יתברך. וזה גם הכוונה 'ארץ ישראל', כמבואר בדברי הוזה"ק ש'ארץ ישראל' אינו רק שם מקום, אלא שם של דרגה, שהוא שלימות הגילוי של הנשמה. ולכן לא גילה לו היכן זה, כי זה התכלית – שיחפש זאת בעצמו באתערותא דלתתא.

וגילה לו היכן הוא ההתחלה, שהוא 'ארצך' 'מולדתך' 'ובית אביך' – שהם מהות כל הדברים המסתירים ממנו את קדושת נשמתו [שהיא קדושת ארץ ישראל]. ושם נמצא עיקר בחירתו והיפוש, לחפש איך להודיך מהם ולהפוך אותם אל הקדושה. ואז, כשילך בדרך זו ויתקדם מדרגה לדרגה – יתגלה לו ממילא 'הארץ אשר אראך' – שהוא קדושת נשמתו, ואזי זכה לזה בעצמו באתערותא דלתתא.

ואברהם אבינו הפיץ בכך, והתחיל להתייגע לילך בדרך זו. וכמבואר בזהר הקדוש גודל היגיעה והחיפוש שהיה לו אחר קדושת ארץ ישראל [כמבואר שם הרבה לשונות: יגע וחיפש וחקר ובדק ואיזן והיקר וכו' עד שנתגלה לו]. ויחד עם זה היה לו עשרה נסיונות [שלא היה לשום צדיק לפניו], כל זה כדי לסייע לו בדרכו לילך ולהתקדם מדרגה לדרגה, עד שיוזכה הוא בעצמו להתקרב להשם יתברך, ולא רק לקרב את השם יתברך אליו.

וזה תחילת היהדות, והתחלת הכניסה לעבודת ה', שעל זה בא הפסוק 'שמעי בת וראי' להדריך כל נשמה מישראל בדרך זאת. לידע ולהודיע שהעולם הזה הוא מקום של הסתרה, שכל תכליתו הוא להבין שהשם יתברך ממתין ומצפה מתי נתעורר מצדינו לחפשו ולהתקרב אליו, דרך כל המסכים וההסתרות הללו, והוא מוליך ומדריך כל אחד בדרך המיוחדת אליו, כאשר כל המקומות והמצבים שעובר בהם – הם כולם חלק מהדרך המיוחדת אליו להגיע אל הגילוי האלוקי המיוחד אליו, שזוהו נשמתו וה'ארץ ישראל' שלו. ואם ידע כל זה – יהיה לו רצון וזכר וחשק לעמוד בנסיונות הללו, שאינם כדי להרחיק, אלא אדרבה כדי להביאו אל הייחוד והברית האמיתית עם השם יתברך.

ועל זה באים כל הברכות: 'אעשך לגוי גדול' וגו', כלומר אם תלך בדרך זו לא יחסר לך כלום, ואדרבה, דווקא על ידי כך תגיע לכל הטובות שבעולם בגשמיות ורוחניות.

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

לך לך אל הארץ

הנה אף שאברהם אבינו נתנסה בעשרה נסיונות, מ"מ לא כל הנסיונות נכתבו בתורה בפירוש, אבל אחד מהנסיונות שמפורשים בתורה באריכות הוא עניין ז' של לך לך מארצך וכו' אל הארץ אשר אראך (והירידה אח"כ למצרים עם שרה).

ועל פי דברי רבינו ז"ל יובן היטב כי עיקר עניינו של אברהם אבינו הוא גילוי האמונה, וזה תלוי בארץ ישראל, כי באמת הארת האמונה הוא בארץ ישראל וע"כ הוכרח ברהם אבינו לילך לארץ ישראל, ודייקא שם "ואעשך לגוי גדול ואברכה מברכך" וכו', כי הכל תלוי באמונה שזוכים דייקא בארץ ישראל ונע"י מה שהובא בפנים דברי הוזה"ק שבאמת כל התקרבותו של אברהם אבינו לאור האמונה היה ע"י ארץ ישראל.

ההכרח לירד למצרים

אמנם היה בזה נסיון נוסף, שאולי אף יותר גדול מעצם הנסיון לילך לארץ ישראל, והוא מה שהוכרח אח"כ לילך למצרים (וכפי שפירש רש"י), כי כן הוא

הערות וביאורים || פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

וזה שאמר חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צז:): אין משיח בן דוד בא, אלא עד שתכלה פרוטה מן הכיס, הינו, שיכלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנפים ומכסים כל הנפים בדרך הטבע, כי עקר הנפים בארץ ישראל (תענית י) ארץ ישראל שותה תחלה, ושתיתיה מתהומות, שהם לשון: "ותהם כל העיר" (רות א), שעל דבר נפי תמהין העולם, וזהו (תהלים מ"ב): "תהום אל תהום קורא" כי יש נפים עליו, שהוא בחינת תהום עלאה, ויש נפים בתתאיו, שהם בחינת תהומא ותאה ומלאך שכלול מכל הנפים משני התהומות דמניא לעלא (תענית כה:), שהוא בחינת עגולים, בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים פ"ט): "ואמונתך סביבותיך" ופריטא שפותיה שהוא בחינת תפלה כמו שכתוב (שם נ"א): "אדני שפתי תפתח" והוא כללות הנפים.

וזה פרוש: עד שתכלה פרוטה מן הכיס, כי יש בני אדם המכסים כלליות הנפים הכלולים במלאך דפריטא שפותיה, מכסים בדרך הטבע, ובשתכלה זאת ותתרה אמונה בעולם אז יבוא משיח כי עקר המלאך תלוי בזה, כמו שכתוב: "תבואי, תשורי מראש אמונה".

צריך להאמין שיכולים לפעול ניסים וכן להאמין שנעשים ניסים

רבינו מבאר כאן נקודה נוספת, שענין האמונה בניסים, מלבד מה שהוא כולל את האמונה בהתחלה, להאמין שיכול להיות ניסים, כי יש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו, ועל כן כחה התפילה לפעול ניסים למעלה מן הטבע, מלבד זאת יש נקודה נוספת שהוא האמונה בניסים שרואים, להבין ולהפנים שזה אכן גם למעלה מדרך הטבע, ולא לנסות לומר שזה עניין טבעי, שזה דרך האפיקורסים שאין להם אמונה בניסים ומסים את כל הניסים בדרך הטבע, והאפיקורסות הוות נכנסת הרבה פעמים אף בלבות בני ישראל הכשרים, מאחר שאנו בגלות, וכל הגלויות כלולים בגלות מצרים שהם היפך האמונה בניסים, וע"כ יש נסיון מיוחד שאף כשרואים ניסים נפלאים, מ"מ הבעל דבר מלביש את הכל בדרך הטבע כאילו לא היה כאן שום ישועה, אבל כשיכלה עניין זה ונזכה להאמין בניסים ולראות בכל דבר את הנם שבו ולא להלבישו בדרך הטבע, אזי יבוא משיח, שזה בחינת עד שתכלה פרוטה מן הכיס, שלא לנסות את הניסים (שהם בחי' פרוטה, כי הם כלולים במלאך דפריטא שפוותיה, וצריך להוציאם מן הכיס, היינו מהכיסוי בדרך הטבע).

כפי מה שמאמין בניסים שהיו עמו כך מתחזק להאמין בכח התפילה לפעול ניסים

ובאמת האמונה ביכולת של התפילה לפעול ניסים, תלויה ועומדת באמונה הזאת בכך שיש ניסים שפעלנו כבר, וכפי שמאריך בזה מוהרנ"ת (בליקוטי הלכות הלכות נחלות הלכה ד אות ג) וז"ל 'כי יש פמה מיני חלישות תדעת בלב האדם בענין זה פאשר יודע כל אחד בעצמו ורב בני אדם נדמה להם שהוא אין לו כח לזה ועל כן אינו מתחזק בתפלה. ועקר הניגעה הוא בתחלה, דהינו

בגעת שמתחיל להתחזק להתפלל בכונה בבחינת כל התחלות קשות, כי אז עדין לא ראה שום פעולה על ידי תפלתו. אכל בשזוכה להתגבר בכל כחו להתפלל בכונה עד שזוכה לפעול איזה דבר בתפלתו כגון שהתפלל על איזה דבר ונענה אזי הוא מתחזק בזה להאמין גם בעצמו שיש לו כח לפעול בתפלתו מאחר שרואה שגבר שמוע ה' ויתברך גם תפלתו ונענה ואז נעשה אצלו גלי לקבל השפע. כי עקר התהוות הפלי הוא על ידי האמונה, דהינו על ידי שמאמין גם בעצמו שה' יתברך שומע גם תפלתו וכנ"ל.

עמלק ומצרים מחלישים לב האדם ומכסים כל הניסים בדרך הטבע

ואחר כך (באות יב) מאריך לכאר שזה מה שקליפת עמלק מחלישה את לב האדם שלא להתבונן בישועות שכבר פעל, וז"ל שם 'כי בחינת קליפת המן עמלק רוצה להפיל שכהה בלב האדם פאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיענו כלל עם ושלום. אחרי אשר באמת כבר ראינו בעינינו ישועות נוראות נפים ונפלאות עד אין חקר ואין מספר שעשה עמנו בכל דור עד היום הזה, כי הוציאנו ממצרים באותות נוראות כמפות באותות וקמופתים וכו' ונתן לנו את התורה באותות נוראות וכו'. ויהושע כבש ארץ ישראל שלשים ואחד מלכים וכו'. וכל הנפים והישועות שבימי דוד ושלמה וכן בכל דור. אכל עמלק יפח שמו, רוצה להתגבר בכל פעם ולהחליש לב האדם פאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיע כלל, ועל ידי זה בעצמו הוא מתגבר על ישראל גם בגשמיית ומאריה תגלות' עיין שם עוד אריכות בזה.

היינו כי עמלק הוא בחי' שורש קליפת מצרים (כמבואר שם אות יד), והם היינו עמלק ומצרים, מכסים את כל הניסים בדרך הטבע, וע"י מחלישים לב האדם כאילו לא היה לו מעולם שום ישועה, ולא פעל שום דבר בתפילתו, וע"י

הם מחלישים את האדם מהאמונה בכח התפילה לפעול ניסים וישועות, וע"כ מוכרחים את שני הדברים, דהיינו בכל נם שרואים, להאמין שזה נם ולעשות מזה עסק (בכחי' ותהום כל העיר וכדלקמיה), ועי"ז נוכל להאמין בכח התפילה לפעול ניסים וישועות למעלה מן הטבע.

ארץ ישראל שתייתה מהתהומות היינו מהניסים

וזה מה שמביא רביז"ל שארץ ישראל שותה תהילה ושתייתה מהתהומות שהוא לשון ותהום כל העיר, כי עיקר השפע של האמונה שיש בארץ ישראל (כמבואר לעיל וכמו שכתוב שכן ארץ ורעה אמונה), הוא מחמת שבארץ ישראל יש שפע של "תהומות" שהוא לשון ותהום כל העיר, היינו שכל העיר דיברה מזה, וכך הוא הדרך הנכונה והמיתית שבכל נם שקורה עם האדם, ידבר בזה הרבה ויספר לחבריו, וכן בעצמו יתפעל מזה מאוד בכחי' "ותהום כל העיר", ועי"ז עצמו מאיר בארץ ישראל שפע הדעת של אור האמונה.

ניסים עילאין ותתאין היינו למעלה מן הטבע ובדרך הטבע

והנה רבינו מדגיש בזה שיש ניסים עילאין וניסים תתאין, ויש לפרש בזה בשני אופנים (ומסתמא שניהם אמת), אופן אחד שניסים עילאין היינו נסים למעלה מהטבע, וניסים תתאין היינו נסים בתוך הטבע, כי באמת נעשים הרבה ניסים עם האדם שמלוכשים בדרך הטבע ואם רק יתבונן האדם יראה כמה כל פרט ופרט שיש אצלו מלא בהשגחה פרטית נפלאה מאוד, ועי"י שיתבונן בזה, ובפרט באופן של עסק בכחית ותהום כל העיר, עי"ז יתחזק באמונה ובפרט באמונה בכח התפילה, ואמנם לפעמים קשה להתעורר לראות ולהתבונן בניסים שבתוך הטבע שהם בחינת הניסים הנסתרים, אבל עי"י הניסים שלמעלה מהטבע יכול האדם להתעורר להתבונן גם בניסים שהם בתוך הטבע, וכמו שכתב הרמב"ן בסוף פרשת בא 'ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, עיין שם, עכ"פ זהו אופן אחד שניסים עילאין היינו למעלה מן הטבע, וניסים תתאין היינו למטה בתוך הטבע.

באופן נוסף היינו בעליות ובירידות

ואופן שני יש לפרש שניסים עילאין ותתאין הוא לשון למעל ולמטה, עליות וירידות, דרי מעלה ודרי מטה, היינו כי יש ניסים וישועות שאדם מקבל סיעתו דשמיא שזוכה לאיזה עלייה, להארה בתפילה, או לאור בתורה, וכל כיוצא בזה, שזה בחינת ניסין עילאין, שהם בחי' עלייה, שמעלים את האדם, אבל יש ניסים תתאין, שהוא דווקא באופן כזה שהאדם נשאר עם המוחין דקטנות שלו, וכל הבלבולים והנסיונות שעובר עליו, אבל שם דייקא הוא מצליח לחזק את עצמו ולעשות איזה תנועה בשביל השי"ת, לעסוק בתורה ובתפילה, ולנתק עצמו מעט מהגשמיות, שבאמת זה נם וישועה לא פחות מההצלחה והעלייה שיש לאדם, ובאמת הוא אף נם יותר גדול, אם יתבונן בזה האדם מעט, כי מה שהשי"ת משפיע לאדם איזה מוחין דגדלות, אי"זיודוש כל כך, כי בוודאי השי"ת יכול להשפיע לאדם כל טוב, אבל שאדם נשאר עם כל הבלבולים והנסיונות והקטנות, ואעפ"כ הוא מצליח להחזיק מעמד כפי יכלתו, זהו באמת נם נפלא מאוד. ויעוי' בגמ' [סוכה נב ע"א] 'דרש רבי יהודה לעתיד לבא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה, הללו בוכין והללו בוכין, צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה, ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה, ואף הקדוש ברוך הוא תמה עמם שנאמר כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה כימים ההם גם בעיני יפלא, ומבואר שמה שישיראל כובשים את יצרם בגלות המר הזה, הוא פלא גדול כל כך, עד שאף השי"ת מתפלא על זה, כי זה באמת נם ופלא ממש וכנ"ל ונראה שעיקר התמיהה היא על הצדיקים איך הצליחו לכבוש יצר הרע כזה, כי על הרשעים אינו כ"כ תימה, וכמבואר ביומא כ ע"א שהקב"ה אומר על מה שהטו ביום כיפור לפתח המטת רובין, ופירשי' יצה"ר

מהטיאין בעל כרחן, וא"כ זה אינו פלא כל כך, אלא עיקר הפלא הוא מה שהצדיקים כובשין את יצרן].

אין לך כל טפה שבא מלמעלה שאינו עולה כנגדו ג"ט מלמטה

והנה מבואר בגמ' בתענית (דף כה ע"ב) 'תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר אין לך טפה מלמעלה שאין תהום יוצא לקראתו שלשה טפחים' ואו טפחיים, ועי"ש, ועל פי הנ"ל יתבאר שהכוונה לניסים עילאין ותתאין (שהם בחינת תהום וכחי' שתיית הגשמים כמבואר מלשון רבינו), כי יש מים שבאים מלמעלה, שהם בחי' ניסין עילאין, למעלה מן הטבע, אבל יש ניסים בתוך הטבע, שהם הרבה יותר תדירים אלא שהם מכוס, וכשזוכים להתגלות הניסים של למעלה מן הטבע, עולה כנגדו ב' טפחים או ג' מלמטה היינו שמתגלה הניסים שבתוך הטבע, ועד"ז באופן השני, שכשאדם רואה את ישועת ה' באופן שמאיר לו איזה אור בתורה ובעבודה, מזה הוא יכול להתעורר להבין ולהתבונן בעוצם הנם והחסד שעושה עמו השי"ת למטה, כשהוא כמחזין דקטנות, שזה באמת נם ופלא מה שיש לו כח להחזיק מעמד וכנ"ל (והנה המאמר הנ"ל אף שאינו מפורש בגמ' שנלמד מהפסוק תהום אל תהום, אבל באמת זהו ממש עניין הפסוק הזה שהתהום שלמטה קורא לעבר התהום שלמעלה, היינו שהוא מתגלה על ידן, וכפי שמוכח בהמשך הגמ' שם פסוק זה לעניין ניסוך המים, ובאמת זה עצמו עניין ניסוך המים שהוא להעלות את הנפלים לשאל תחתית, וע"כ השיטין מחוללים ויורדים עד תהום, וכמובא בזה בדברי מוהרנ"ת).

קו' זנכי הישיבות - ברסלב'	
בני התורה המקורבים	
לאורו של רביה"ק	
מוהר"ן מברסלב זי"ע"א	
077-31-40-331	
שלוחה 1:	הודעות ועדכונים.
שלוחה 2:	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה 3:	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה 4:	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברות תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה 5:	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה 6:	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב.
שלוחה 7:	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה 8:	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב.. 3-4 שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה 9:	1 - שידור חי.
שלוחה 0:	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

❖ 'מפורסמים של שקר' ❖

שאלה:

שמעתי שיש בברסלב מושג ידוע שנקרא 'מפורסמים של שקר', ושיש כאלו שמזלזלים ברבנים ואדמור"ם בטענה שהם 'מפורסמים של שקר', האם זה נכון?

תשובה:

נגעת בשאלתך בשתי נקודות, האחת היא עצם המושג 'מפורסמים של שקר', והשניה היא מי יכול לקבוע דבר כזה והאם מותר לכל אחד לזלזל ברבנים ואדמור"ם שלפי הבנתו הם 'מפורסמים של שקר'.

ואענה לך תחילה באופן כללי, שאכן המושג 'מפורסמים של שקר' הוא מושג שמופיע כמה פעמים בכתבי מוהר"ן, אולם כפי המקובל אצל זקני חסידי ברסלב על פי המסורת מדורות קודמים, השימוש בו בפועל מוגבל מאוד וצריך להיעשות ברגישות וזהירות רבה, ובודאי אין הכוונה שכל גם שכל יקבע על רב ואדמו"ר שלא מוצא חן בעיניו שהוא 'מפורסם של שקר', והעושה כן עושה זאת על דעת עצמו בלבד. ולגודל הצער ישנם כאלו שנכשלים בדברים כאלו מחמת לשונות שרואים בספרים שלא זכו להבינם כמו שצריך להבינם, וסומכים על עניות דעתם בלא ששימשו תלמידי חכמים, ונכשלים בעוון ביוזי תלמידי חכמים החמור, וראוי אכן להתריע ולמחות על זה.¹

ומכיון שהדברים עמוקים וגם חשובים מאוד לכל בר דעת, לכן אנסה להבהיר את הדברים.

מוהר"ן בכמה מקומות מדבר בלשון חריפה למדי על ענין ה'מפורסמים של שקר'. כגון בליקוטי מוהר"ן²:

'כי יש רועים של הסטרא אחרא, והם גם כן מפורסמי הדור, וכופין אנשים לתהות שיעבודיהו. ועיקר מלכותם הוא על ידי עזות, כי עזות מלכותא בלא תגא (סנהדרין קה, א). והם ככלבים בעזותם, בבחינת (ישעיה נז) 'הכלבים עזי נפש המה רועים', והן פני הדור כפני הכלב (סוטה מט, ב). ועל כן כדי להינצל מהם מתחת ממשלתם אי אפשר רק על ידי עזות, לעמוד נגד עזותם. ואז נהלת בעוז אל נוח קדשך, שנכנס לתוך הקדושה'.³

ובמקום אחר הוא כותב⁴:

'יש מנהיגים שנקראים בשם רבי... ולא די שאינם יכולים אפילו להנהיג את עצמן כנ"ל, ומכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים, והם נומלים גדולה לעצמן, להנהיג העולם. צריך לראות שלא להסמיך אותם, שלא ליתן להם תוקף ועוז, שלא יהיו מכונים בשם רבי. כי הם עצמן אינם חייבים כל כך, כי יש להם יצר הרע גדול להנהיג העולם. אך צריך לשמור מאוד שלא ליתן להם תוקף ועוז, כי אלו הנותנים להם תוקף ועוז ונסמכים על ידם שיהיו נקראים בשם רבי, הם עתידים ליתן דין וחשבון'.

ועוד כתב⁵: 'על כן כל המתקרב למנהיג אמיתי, זוכין לאמונה ישרה וקדושה. אבל באמת צריכין להפש ולבקש מאד מאד אחר מנהיג אמיתי כזה, וצריך לבקש מאד מהשם יתברך, שיזכה להתקרב למנהיג אמיתי, כדי שיזכה לאמונה אמיתית בשלימות. כי כשמתקרבין הם ושלום למנהיג של שקר, על ידי זה באין הם ושלום לאמונות זכויות, כי מנהיג של שקר הוא בחינת נביא השקר, בחינת (מלכים א' כב) 'רוח שקר', ועל ידי זה אדרבא, נתקלקל המדמה, ובאים לאמונות זכויות'.

ומבא בשמו שאמר⁶ שקודם ביאת המשיח יהיו כמה מפורסמים ומנהיגים של שקר'.

ומושג זה חוזר על עצמו עוד פעמים רבות בכתבי מוהר"ן, ובכתבי תלמידו רבי נתן בליקוטי הלכות וכן בליקוטי תפילות מתפלל רבות לזכות להינצל ממנהיגים של שקר⁷.

ותחילה נתבונן, האם מושג זה שיש 'מפורסמים של שקר' הוא 'חידוש' של מוהר"ן, או שמוא הוא מוזכר כבר בחז"ל ובשאר הספרים הקדושים?

והנה מי שידוע קצת מה שכתוב בוהר ובכתבי האר"י ובשאר ספרי צדיקי הדורות על ענין התפשטות הערב רב בישראל לפני הגאולה, יודע ששם נמצא שורש המושג שנקרא 'מפורסמים של שקר', והסוגיא ארוכה ואין כאן המקום להאריך בכל המובאות, ונסתפק רק בציון כמה מראי מקומות בודדים, ואיך זיל גמור.

בוהר פרשת נשא⁸ נאמר: 'זאתהדרו אינון ערב רב רעיין על ישראל, עאנא דקדושה בריך הוא'. וכתב הגר"א בפירושו לספרא דצניעותא פרק א שאלו הם 'עזי פנים שבדור', שעליהם נאמר בסוף סוטה 'בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא', וכל מגמתם היא להיות ראשי העם⁹.

ובוהר פרשת בראשית¹⁰ מנה המשה מינים של ערב רב שסימנם הוא 'נגע רע': נפילים, גיבורים, ענקים, רפאים, עמלקים, וכתב שבגלות הוו הרביעית 'אינון רישין בקיומא סג'י'. וראה באריכות בוהר שם ובתיקוני זוהר תיקון המישים ובביאור הגר"א שם שמפרטים מה הם תכונותיהם של אותם המישים מינים, ומהו ענין ה'ערב רב' בכלל. ובאופן כללי מבואר בגר"א ובוהר שם שעמלקים הם ראשי בני ישראל בגלות וגזולים לעניי ישראל¹¹, ונפילים הם ההולכים אחר זנות ואחר תאוות העולם הזה, וגיבורים הם אנשים שכל מגמתם היא לעשות להם שם, והם בונים בתי כנסיות ובתי מדרשות ומכניסים לשם ספרי תורה והכל כדי לגדל את שמם, ורפאים הם אותם שלא רוצים לעשות צדקה וגמילות חסדים עם בעלי תורה, וענקים הם המזלזלים בתלמידי חכמים.

ושמא תאמר שענין זה של הערב רב שנעשים ראשים על ישראל נאמר רק על פורקי עול תורה ומצוות שהשתלמו על הנהגת הכלל ישראל כמו שראינו בדורות האחרונים, ולא שייך בתוך ציבור היראים לדבר ה', בא וראה את

⁵ ליקוטי מוהר"ן תניינא ה.

⁶ שיהות הר"ן קבו.

⁷ ראה תפילה ית, כב, ל, מה, סא, סו, ועוד.

⁸ קכה, ב. והם דברי ה'רעיא מהימנא' - נשמת משה רבינו שהתגלתה לרשב"י.

⁹ והשוה לדברי ליקוטי מוהר"ן כב, ד שיעקר מלכותם של המפורסמים של שקר הוא בכח העזות.

¹⁰ כה, א.

¹¹ ובאדרת אליהו דברים א כתב הגר"א שעמלקים הם בעלי מוהלות ולשון הרע, וראה בפירושו ה'באר יצחק' שם.

¹ וכבר כתב בליקוטי מוהר"ן (קמא לא; קעא) שבדברי התורה שמגלה הצדיק יש אפשרות של נפילה וכשלו, בבחינת לא זכה נעשית לו סם המות, ועל זה נאמר 'זפושעים יכשלו בס', ומי שאינו מהפש באמת לבבו לדעת את האמת עלול לקחת את דברי התורה של הצדיק ולהשתמש בהם לחיזוק מידותיו הרעות. ולכן תמיד הכלל הוא שכאשר לומד דבר שנראה בפשטות תמוה או סותר לדברי חז"ל, צריך לברר אצל תלמידי הצדיק שבדור כיצד קיבלו בענין זה, ואיך צריך להבין ולקיים את הדבר.

² קמא כב, ד.

³ ועיין שם שמבאר מהי העזות הנצרכת כדי לצאת מעזותם ולהיכנס לקדושה: קול צעקה ותחינה לקב"ה שיקרבהו אל הקדושה, כי קול הוא בחינת עזות וחזק, עיי"ש.

⁴ ליקוטי מוהר"ן קמא סא, ב.

דברי הגר"א¹² שכתב: 'זהמחלוקת שלא לשם שמים הוא מערב רב הקופצים להורות וליטול עמרה, נעשה לנו שם וכו'. ובמקום אחר כתב¹³: 'זהן ערב רב שרוצים להיות להם שם רב וגדול, והם קופצים להורות אף על פי שלא הגיעו להוראה'.

הוי אומר שכל מי שלוקח לעצמו רבנות ושררה על הציבור כאשר אינו ראוי לכך, ומגמתו היא להגדיל את שמו, ועל ידי זה נדחקים אותם הראויים לכך מהמקום הראוי להם, עשוי להכניס את עצמו בזה לכלל הזה של הערב רב שמתפרצים להיות ראשי העם.

ועוד כתב הגר"א¹⁴: 'דבעקבות משיחא הוצפא יסגו, והענין של החוצפה ההיא, כי מעמידים דיין ופרנס שאינו הגון, ואמרו (סנהדרין ז, א) כל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נוטע אשירה וכו', ולכן נערים פני זקנים ילבינו, אבל זקנים יעמדו מפני נערים, מי הכריחן לכך? אלא שגברה החוצפה והיא אף בזקנים ובכולם, גם בגדולי הדור'.

וכוונתו שאף שהזקנים וגדולי הדור הם בודאי כשרים ואינם מהערב רב בעצם הלילה, מכל מקום כיון שהחוצפה גברה כל כך וקליפת הערב רב מתחזקת בעולם, גם הזקנים וגדולי הדור יכולים להיפגע ממנה, עד שהם נכנעים מפני החוצפה הזו ועומדים מפני הנערים¹⁵.

ויש עוד דיבורים הריפים שנאמרו בענין זה, שאם כי הם צריכים לימוד ואריכות לרדת לתכלית כוונתם, מכל מקום נצטט כמה מהם כדי ללמוד על ההיקף הגדול של התופעה הזו שנקראת 'ערב רב' בדורות האחרונים.

האריז"ל¹⁶ כתב על הערב רב: 'זעתה רוב הדור מהם'.

ובהקדמת רבי חיים ויטאל לשער ההקדמות כתב:

'זכפרט בזמנינו זה בעוונותינו הרבים אשר התורה נעשית קרדום להתוך בה אצל קצת בעלי תורה, אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות יתירות, וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני סנהדראות, להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ, ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים, ועיקר סיבת מעשיהם היא מה שאמר אחר כך הכתוב 'ונעשה לנו שם', ככתוב בספר הזוהר בפרשת בראשית דף כה, ב וז"ל על פסוק אלה תולדות השמים והארץ: שהמשה מינים יש בערב רב, ומן הג' מינים מהם הוא הנקרא כת גבורים, דעליהו אתמר המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם, ואינן מסטרא דאילין דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות, ושויין בהון ספר תורה ועמרה על רישיה, ולא לשמה אלא למעבד לון וכו', והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא כל העוסק בתורה שלא לשמה נוה לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם. ואמנם, האנשים האלה מראים תומה וענוה באמרם כי כל עסקם בתורה הוא לשמה וכו'.

¹² כביאורו לתיקוני זוהר תיקון כא.

¹³ יחל אור בראשית כה, ב.

¹⁴ כביאורו למגילת אסתר על דרך הרמז א, ה.

¹⁵ שכן בודאי גם מי שיש בו מתכונות הערב רב הנזכרות לעיל, לא בהכרח שעצם נשמתו היא מן הערב רב, אלא יתכן שדבקה בו מידתם של הערב רב, ולדברי הגר"א כאן גם זקנים וגדולי הדור יכולים להיכשל בזה בדקות (ובעצם הענין של נשמות הערב רב ונשמות ישראל, ראה ביאור הגר"א לתיקוני זוהר תיקון נ' שגם מי שנולד לאמא יהודיה יתכן שיש לו נשמה של ערב רב, כי נשמות הערב רב מתגלגלות בישראל, וראה לשם שבו ואחלמה הקדמות ושערים שער ו' באריכות, ושם מבאר שגם מי שנשמתו מהערב רב יכול לזכות לכל היעודים העתידיים, אולם זה רק אם ילך בדרך הישר ויזכה בבחירתו, מה שאין כן מי שהוא מוששים רבוא נשמות ישראל שיש לו הבטחה לזכות לעולם הבא בכל מצב שהוא, וזה לא תלוי בבחירה, ורק מדרגתו תלויה בבחירה, עיי"ש באריכות).

¹⁶ ספר הליקוטיוס וליקוטי תורה פרשת ואתחנן.

ובספר דברי חיים מצאנז¹⁷ כתב: 'הרבנים והחסידים והבעלי בתים שבדור, המה בעוונותינו הרבים רובן מערב רב, ורוצים לשרור על הציבור, וכל מעשיהם רק לגרמיה לקבל כבוד וממון. ולכן אין להתחבר רק עם עובדים באמת שמוסרים נפשם לה' לא לקבל שום תועלת עצמם'.

וכיוצא בזה נמסר בשם הבעל שם טוב¹⁸ שראה ברוח קדשו על הדורות שיחיו סמוכים לביאת המשיח, שיחיו בהם רביים שאינם הגונים לרוב, והם יעכבו את הגאולה.

והרה"ק מקמארנא בספרו היכל הברכה כותב¹⁹:

'כי כל תשוקת הערב רב עד היום היא ניתנה ראש, ששורשם מראש כידוע, ולכן כל הפצם לעלות בראש ראשון, והם מקליפת נוגה כמבואר בדברי מרן [האריז"ל], ועושיין לעצמן ראש ולענה, שהוא שד יהודי מקליפת נוגה. ואמר הצדיק רבי משה לייב מסאסוב כי עזאז"ל ראשי תיבות זה לעומת זה עשה אלקים, ממש בדומה, שיחיו שניהם שוים במראה ובקומה ובדמים, שיש רבנים ורבי ושוחט והזן ואיש צדיק מסטרא דנוגה קליפה קשה, כנגד כל אלה שיש בסטרא דקדושה, והם צרעת ממארת, וצדיקיא אתכפייא קמיהו, כי דרכם צלחה ובקעה'.

והנה די במקורות הללו כדי להבין שהענין של 'מפורסמים של שקר' אינו חידוש של מוהר"ן, אלא שמוהר"ן בהיותו איש אלוקים קדוש שראה את האמת בכל עוצמתה, והכיר בהיקף של התופעה הזו ובהשלכות הקשות שלה, הרבה להזהיר את השומעים לעצתו בדורו ובדורות הבאים שיזהרו מפני אותם מפורסמים של שקר ולא ילכו אחריהם.

חבורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חברות חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לכתורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים
הבומידיים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שייזו שרפי קודש' ז"ב, סימן ז"ר)

¹⁷ פרשת ויקהל בהשמטות.

¹⁸ מובא בספר היכל הברכה לרה"ק מקמארנא פרשת כי תצא סוף מצות שילוח הקן, ששמע זאת מהמיו שהיה תלמידו של רבי יהואל מיכל מולאמשאב תלמיד הבעל שם טוב, וכיוצא בזה מביא הרי"ז מרגליות בספר אשרי האיש דף מט, וכן כתב הרה"ק רבי אורי מסטערליסק בספר ארץ החיים א, פב.

¹⁹ שמות לב, א.

"איפה מוצאים את רבי נחמן שלי?" \\\ הרב ארז משה דרוזן שליט"א

שאלה:

שלום לרב

לגבי "נקודת הצדיק" דהיינו הלימוד בספרי רבינו זרבי נתן איני מרגיש שהדברים מדברים אלי ומחיים אותי, למשל היום למדתי תורה רי"א בליקוטי מוהר"ן על ראש השנה ומוחיז זכים שמקבלים רק אצל הצדיק ולא זכיתי שזה יעורר בי משהו. כלום. סתם לימוד ותו לא.

אז איך חיים מכל זה וזוכים להתקרב אל עצמנו מהלימודים הללו?

תשובה:

שלום רב,

תודה על השאלה הכל כך חשובה וגורלית. "איפה האור של רבינו?"

"איפה האור של העצות שלו?"

רבי נתן מדבר על הנושא החשוב הזה באחת ההלכות הכי יסודיות בליקוטי הלכות (חושן משפט, הלכות שלוחין ה'). הוא מתאר את ההסתרה שקיימת על ספרי רבינו ועצותיו ומדבר של על שני דברים: 1. למה זה ככה. 2. איך פותרים את זה.

למה זה ככה? : "כי הצדיק מסתתר בכל פעם מהעולם מחמת קלקולם ונתרחק מהן הרבה עד שקשה להם לקבל ולינק מאורו הגדול" (שם אות י"ב).

אמנם זכינו לדעת מרכיבו ולהאמין בו ובעצותיו, וגם זה לכד זכות עצומה שאי אפשר לתאר, אבל עדיין אורו נסתר. ואיך זה מתבטא? "שהוא יושב אצל הצדיק ועדיין אורו חשוך אצלו ואינו מרגיש נעימות אמיתית עצותיו הקדושות ומחמת זה הוא רחוק עדיין מתיקונו" (שם אות ו'). זוהי ההרגשה הקשה של "לי זה לא עוזר", או "מה זה קשור אלי בכלל", "לא מדבר אלי, לא נעים לי, לא מועיל לי" וכו'.

רבי נתן כותב (בהקדמת "ליקוטי מוהר"ן) שדברי רבינו מיועדים לכל אדם שבעולם, בכל מצב שיהיה, הקמץ ביותר וגם הגדול ביותר. אז איך זה יכול להיות שאני מרגיש שזה לא שייך אלי ולא תורם לי ולא מקדם אותי בכלל? זה קורה בגלל שיש עלי קטרוג. שיש מי

שרוצה לקרר אותי ולהרחיק אותי ולהפריד אותי מרופא הנשמות הכי גדול. ובאמת גם קירר והרחיק והפריד מרכיבו רבים וטובים, אפילו כאלה שרכיבו עצמו האיר להם וקירב אותם ושלף אותם משאול תחתיות. והוא יכול ורוצה ומנסה לעשות את זה גם לי!

אז מה עושים?

קודם כל - מפחדים. רק ארבע פעמים ב"ליקוטי מוהר"ן" מופיע הביטוי "השם יצילנו". אחת מהם היא בסוף תורה קכ"ט ששם רבינו מדבר בסוף אותה תורה על אחד שהצדיק מרחיק אותו ומוסיף "השם יצילנו".

למה זה כל כך חשוב להתקרב לצדיק?

"כי כל חיותו ותיקונו לנצח זורעו וכל דורותיו עד סוף כל הדורות, וכל הנפשות והעולמות התלויים בו ובזרעו כולם תלויים בהצדיק האמת" (ליקוטי הלכות, שם, סעיף טז).

אז מה בכל זאת עושים?

מחפשים את הצדיק. "צריכין לחפש ולבקש תמיד. כי ממה נפשך, אם לא מצאו עדיין כלל, בוודאי הוא צריך לילך על ידיו ועל רגליו לבקשו ולהפשו בכל כוחו בכל העולם כולו, מקצה ועד קצה כל ימיו אשר הוא חי על פני האדמה אולי יוכל למצוא חי נפשו לנצח על כל פנים יום אחד או שעה אחת לפני מותו" (שם, סעיף ו').

איך ואיפה מחפשים?

בספרי רבינו ובעיקר בספרי רבי נתן. בליקוטי הלכות "עלים לתרופה" ו"ליקוטי תפילות", בשיחות עם חברים שמחפשים את מה שאני מחפש. בתפילות ותחנונים לה' שיקרב אותי לצדיק שיכול להציל לי את החיים ושאוכה להיות מאנשיו האמיתיים.

מה בדיוק מחפשים?

מחפשים את הקשר שלי לצדיק. מחפשים את "רבי נחמן שלי", מנסים בכל תורה ובכל עצה לברר ולבדוק, במחשבה ושיחת חברים ותפילה: "איך זה כן קשור אלי?" "איפה זה נמצא בעולם שלי, בחיים שלי, במושגים שלי,

במציאות הכי פשוטה ויומיומית שלי?" ככה רבינו מלמד איך לומדים תורה ("ליקוטי מוהר"ן תורה קכ"א) לחפש בכל מקום שאני

לומד "מה כתוב פה עלי"? או במילים אחרות "מה המדרגה שלי"? כל מושג, כל נושא, יש בו סולם אין סופי של מדרגות. ועלי מוטל למצוא את המדרגה שלי.

למשל שמחה. שמחה איננה רק היות עצומה וריקודים בהתלהבות. שמחה זה גם שמחת החיים הפשוטה והמינימלית שיש לאדם שקם בבוקר ומאמין שיש טעם לחיים ויש עבור מה לקום ולהתמודד, גם אם הוא קם עם פרוצוף חמוץ. ויש את כל המדרגות שבאמצע.

למשל תשובה. תשובה איננה רק מחיקה גמורה של כל זיקה לחטא, התעוררות בתפילה בבכיות עצומות וצער עמוק על חטאי. תשובה היא גם אותו רגע שעולה בדעתי להשתנות ולשפר את דרכי, גם אם המחשבה הזאת פורחת ממני אחרי רגע ונשכחת לגמרי. בתורה ע"ט רבינו מחדש שיש שני סוגים בסיסיים של תשובה. לא רק תשובה שלמה אלא גם תשובה חלקית, הניסיון לאחוז בתשובה, הרגעים של חרטה, גם אם אני מוקף עדיין בחטאים. גם זה תשובה. ויש את כל המדרגות שבאמצע.

למשל אמונה. אמונה איננה רק דבקות מוחלטת בבואר עולם בלי כל ספק ומסירות מוחלטת עבור רצונו בכל רגע ורגע כמו אבותינו הקדושים. אמונה היא גם ההחלטה והרצון להאמין, אפילו אם אני עדיין מלא בשאלות ותהיות, בלבולים וכפירות. ויש את כל המדרגות שבאמצע.

למשל לימוד תורה. לימוד תורה איננו רק נחלתו של הלומד ללא הפסקה, בדבקות, בהבנה, ברצינות ובריכוז ולשם שמיים. לימוד תורה הוא גם נחלתו של מי שמצליח להקדיש כל יום דקות ספורות ללימוד שתי הלכות וגם אותן הוא לומד מתוך חוסר עמקות, בכלבול ובלי לב.

זה מה שרכיבו לימד, שהעיקר הוא "ללכת בדרך אמת לפי מדרגתו" (ליקוטי מוהר"ן תורה קי"ב). ואז הדברים מאירים, קלים ונוחים ונעימים, ואז "פיקודי השם ישרים משמחי לב", כי אני נמצא במקומי ובמדרגתי השייכת לי.

שנובה,

ארז משה דרוזן.